

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Delovno-socialni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2016:VIII.IPS.154.2016

Evidenčna številka: VS3006918

Datum odločbe: 11.10.2016

Opravična številka II.stopnje: Sodba VDSS Pdp 920/2015

Senat: mag. Marijan Debelak (preds.), mag. Ivan Robnik (poroč.), dr. Mateja Končina Peternel, Marjana Lubinič, Borut Vukovič

Področje: DELOVNO PRAVO - CIVILNO PROCESNO PRAVO

Institut: odpoved pogodbe o zaposlitvi - krivdni razlog - opozorilo pred odpovedjo - obrnjeno dokazno breme - izvajanje dokazov po uradni dolžnosti

Zveza: ZDR-1 člen 84, 85. ZDSS-1 člen 34.

Jedro

Pisno opozorilo, ki je pogoj za zakonitost redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, lahko učinkuje na delavca le glede takšne kršitve, ki je storjena po vročitvi pisnega opozorila, ne pa tudi glede kršitev, ki so bile storjene pred podajo le-tega.

Tudi v individualnem delovnem sporu je izvedba dokazov po uradni dolžnosti predvidena le kot izjemna možnost sodišča. V primeru spora o odpovedi pogodbe o zaposlitvi pa je potrebno upoštevati tudi določbo 84. člena ZDR-1 o obrnjenem dokaznem bremenu, to je, da mora v primeru redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi obstoj odpovednega razloga oziroma na sploh pogojev za zakonitost odpovedi dokazati delodajalec. Taka ureditev v teh sporih praktično izključuje določbo ZDSS-1 o izvajanju dokazov po uradni dolžnosti zaradi ugotovitve nezakonnosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi v korist delodajalca oziroma v smeri zavrnitve tožbenega zahtevka.

Izrek

Revizija se zavrne.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je ugodilo tožbenemu zahtevku za ugotovitev nezakonnosti redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki jo je tožena stranka podala tožnici dne 24. 11. 2014. Hkrati je ugotovilo, da tožnici po poteku

odpovednega roka dne 28. 1. 2015 delovno razmerje ni prenehalo in jo je tožena stranka dolžna pozvati na delo ter ji priznati neprekinjene pravice iz delovnega razmerja in ji povrniti stroške postopka. Ugotovilo je, da v odpovedi očitane kršitve z dne 28. 1. 2014 ni mogoče upoštevati, ker tožnica pred tem ni bila pisno opozorjena na predhodne kršitve, obstoj kršitve z dne 17. 10. 2014, to je odgovornosti tožnice za brisanje delne inventure z dne 25. 1. 2014 iz arhiva inventur, pa tožena stranka ni uspela dokazati.

2. Sodišče druge stopnje je na pritožbo tožene stranke sodbo sodišča prve stopnje spremenilo le toliko, da je v datjetvenem delu izreka sodbe ohranilo le bruto znesek dolgovane plače in zavrnilo zahtevek za vpis delovne dobe v delovno knjižico, sicer pa pritožbo zavrnilo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje.

3. Zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje vlaga tožena stranka revizijo iz vseh revizijskih razlogov. Navaja, da sta v odpovedi ugotovljeni kršitvi z dne 28. 1. 2014 in z dne 17. 10. 2014 med sabo neločljivo vsebinsko povezani. Zato je sodišče zmotno presodilo, da pri presoji zakonitosti sporne odpovedi ni mogoče upoštevati niti pisnih opozoril o tožničinih kršitvah z dne 18. 7. 2014 in 5. 11. 2014, čeprav sta se res nanašali na kršitvi, storjeni po 28. 1. 2014. Drugo očitano kršitev iz sporne odpovedi je tožeča stranka storila ravno zato, da bi prikrila prvo kršitev. Do pritožbenih navedb v zvezi s tem se sodišče druge stopnje sploh ni argumentirano izreklo in zato tožena stranka sodišču očita bistveno kršitev določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP). Graja presojo sodišča, da ni dokazano, da je tožnica dne 17. 10. 2014 z nedovoljenim posegom v računalniško bazo iz arhiva inventur brisala podatke o delni inventuri iz januarja 2014 in na tak način prikrila takratna napačna knjiženja in dejanski manjko cigaret. Sodišče se je neutemeljeno oprlo zgolj na tožničino zanikanje tega ravnanja, pri tem pa zanemarilo njeno priznanje že v zagovoru pri toženi stranki, da je dan pred inventuro v mesecu oktobru delala na računalniku, in izpoved priče A. A., da ji je tožnica povedala, da je tedaj brisala delno inventuro in da je sicer sodelovala z B. B. iz C, ki je vzdrževal njihov računalniški sistem. S takšnim ravnanjem je sodišče kršilo določbe 8. člena ZPP, saj svoje ugotovitve ni gradilo na vestni in skrbni presoji vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj. Če bi dvomilo v izpovedbo priče A. A., bi moralo v okviru materialnega procesnega vodstva in preiskovalnega načela, ki velja za postopek v delovnih sporih, kot priče zaslišati tudi B. B. iz C. Sodišče druge stopnje je zmotno presodilo, da sodišču prve stopnje v tem sporu ni bilo potrebno upoštevati določb 34. člena Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (v nadaljevanju ZDSS-1), glede očitka kršitve določb o materialnem procesnem vodstvu pa se sodišče druge stopnje sploh ni izreklo.

4. Revizija je bila vročena tožeči stranki, ki nanjo ni odgovorila.

5. Revizija ni utemeljena.

6. Na podlagi 371. člena ZPP revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo, in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni. Pri tem je vezano na dejanske ugotovitve, ki so bile podlaga za izdajo izpodbijane sodbe, saj zaradi zmotne ugotovitve dejanskega stanja revizije ni mogoče vložiti (tretji odstavek 370. člena ZPP).

7. Po ugotovitvah sodišča je tožena stranka tožnici, kot poslovodji toženkinega centra na Ptuj, dne 22. 12. 2014 podala redno odpoved pogodbe o zaposlitvi z očitkom, da je dne 28. 1. 2014 v poslovno listino vnesla napačne podatke in na tak način znižala s takratno inventuro ugotovljen manjko cigaret, dne 17. 10. 2014 pa v nasprotju z organizacijskimi navodili januarsko inventuro v računalniški bazi zbrisala iz arhiva inventur z namenom prikritja kršitve z dne 28. 1. 2014, kar vse izhaja tudi iz same odpovedi pogodbe o zaposlitvi (1). Hkrati je sodišče ugotovilo, da tožnica pred prvo kršitvijo iz januarja 2014 pri toženi stranki ni bila opozorjena na kršitve v smislu prvega odstavka 85. člena Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju

ZDR-1), bila pa so ji vročena tri tovrstna pisna opozorila, in sicer dne 10. 3. 2014 (zaradi kršitev storjenih tudi pred januarjem 2014), dne 18. 7. 2014 in dne 5. 11. 2014. Glede druge očitane kršitve pa je sodišče ugotovilo, da njene storitve tožena stranka ni dokazala.

8. Revizijsko sodišče soglaša s presojo, da je bila tožnici redna odpoved podana zaradi dveh samostojnih kršitev, in sicer zaradi prve z dne 28. 1. 2014 in zaradi druge, ki naj bi jo tožnica storila dne 17. 10. 2014. Na pravilnost take presoje ne vpliva dejstvo, da naj bi tožnica drugo kršitev (brisanje januarske inventure) storila zaradi prikrivanja prve. V vsakem primeru je šlo oziroma naj bi šlo za dve samostojni ravnanji, ki vsako zase pomeni kršitev tožničinih pogodbenih in drugih delovnih obveznosti. Takšno svojo presojo sta sodišči druge in prve stopnje tudi ustrezno obrazložili, tako da revizijski očitek bistvene kršitve določb pravnega postopka v zvezi s tem ni utemeljen.

9. Na podlagi prvega odstavka 85. člena ZDR-1 mora pred redno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga delodajalec delavca pisno opozoriti na izpolnjevanje obveznosti in možnost odpovedi, če bo delavec v enem letu od prejema pisnega opozorila ponovno kršil pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja.

10. Pisno opozorilo, ki je pogoj za zakonitost redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, lahko učinkuje na delavca le glede takšne kršitve, ki je storjena po vročitvi pisnega opozorila, ne pa tudi glede kršitev, ki so bile storjene pred podajo le-tega. Ob takem izhodišču pisna opozorila, na katera se sklicuje tožena stranka, niso mogla predstavljati pogoja za podajo redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi tožnici očitane kršitve z dne 28. 1. 2014, saj so bila vsa podana v času po storitvi navedene kršitve. Zato je sodišče utemeljeno presodilo, da tožnici očitana kršitev z dne 28. 1. 2014 ni mogla biti podlaga za podajo redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

11. Sodišče je pri dejanski presoji, ali je tožnica dne 17. 10. 2014 brisala iz računalniško vodenega arhiva inventuro iz januarja 2014, upoštevalo tako izpoved tožnice, kot izpoved prič A. A. in izpoved drugih prič, ki o tem dejansko osebno niso vedele ničesar. Tudi iz izpovedi prič A. A. ne izhaja, da naj bi brisanje inventure izvedla tožnica osebno. Tako v dokazni oceni sodišča ni nasprotij, ki bi pomenila bistveno kršitev določb pravnega postopka iz očitane 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, niti sodišču ni mogoče očitati bistvene kršitve določb 8. člena ZPP o vestni in skrbni oceni izvedenih dokazov.

12. Več prič, zaslišanih pred sodiščem (C. C., A. A.), je izpovedalo, da o tem, kako naj bi tožnica izvedla izbris inventure v računalniško vodenem arhivu ne vedo ničesar. Opozorile so, da bi o tem več vedeli delavci iz C (B. B.), vendar tožena stranka zaslišanje teh delavcev ni predlagala. Ker je bilo ob takih izpovedbah drugih prič jasno, katera vprašanja in dejstva so lahko sporna, tožena stranka sodišču neutemeljeno očita kršitev določb o materialnem procesnem vodstvu. Prav tako sodišču neutemeljeno očita kršitev določb 34. člena ZDSS-1 o izvedbi dokazov po uradni dolžnosti. Tudi v individualnem delovnem sporu je izvedba dokazov po uradni dolžnosti predvidena le kot izjemna možnost sodišča. V primeru spora o odpovedi pogodbe o zaposlitvi pa je potrebno upoštevati tudi določbo 84. člena ZDR-1 o obrnjenem dokaznem bremenu, to je, da mora v primeru redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi obstoj odpovednega razloga oziroma na sploh pogojev za zakonitost odpovedi dokazati delodajalec. Taka ureditev v teh sporih praktično izključuje določbo ZDSS-1 o izvajanju dokazov po uradni dolžnosti zaradi ugotovitve nezakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi v korist delodajalca oziroma v smeri zavrnitve tožbenega zahtevka. V tem smislu bi določba o izvedbi dokaza po uradni dolžnosti eventualno prišla v poštev le v primeru, če bi bil v zvezi s presojo zakonitosti odpovedi pogodbe o zaposlitvi prizadet tudi širši interes, ki bi presegal okvir razmerja med delavcem in delodajalcem. Tak interes pa v tem sporu ni podan.

13. Ob dejanski ugotovitvi sodišča, da tožena stranka ni dokazala, da bi tožnica v mesecu oktobru 2014 izvedla brisanje januarske inventure iz računalniško vodenega arhiva inventur in ob ugotovitvi, da tožnici očitana kršitev iz januarja 2014 ni mogla biti podlaga za podajo redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ker pred tem tožnica ni bila pisno opozorjena na kršitve, sodišče ni zmotno uporabilo materialnega prava, ko je presodilo, da redna odpoved pogodbe o zaposlitvi ni bila zakonita.

14. Glede na navedeno revizijski razlogi niso podani. Zato je sodišče na podlagi 378. člena ZPP revizijo kot neutemeljeno zavrnilo.

----

(1) Dejansko je tožena stranka v sporni redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi navedla, da imajo tožničine kršitve tudi vse znake kaznivega dejanja ponareditve ali uničenja poslovnih listin po 235. členu KZ-1.

Datum zadnje spremembe: 25.11.2016